

Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Berkelland 2026

Het Dagelijks Bestuur van Fijnder;

gelet op:

- artikel 4, eerste lid van de Gemeenschappelijke Regeling Fijnder en het Delegatiebesluit Gemeenschappelijke Regeling Fijnder 2024, waarin het bestuur de zelfstandige bevoegdheid voor de uitvoering van bovengenoemde taken gedelegeerd heeft gekregen van zijn deelnemende gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk, en;
- het bepaalde in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht;

besluit tot het vaststellen van

Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Berkelland 2026

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet preciezer worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet (Pw), de Wet op de huurtoeslag en de Algemene wet bestuursrecht (Awb)
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. Bbz: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
 - b. Bijstandsnorm: de norm zoals bedoeld in artikel 5 onder c van de wet;
 - c. Bijzondere bijstand: de bijstand, bedoeld in artikel 5 aanhef en onder d van de wet, de individuele inkomenstoeslag, bedoeld in artikel 36, en de individuele studietoeslag, bedoeld in artikel 36b van de wet;
 - d. Bijzonder inkomen zoals bedoeld in artikel 33 van de wet;
 - e. Dagelijks Bestuur: het Dagelijks Bestuur van Fijnder;
 - f. De wet: Participatiewet;
 - g. Draagkracht: het gedeelte van het inkomen en vermogen dat door de betrokken persoon gebruikt dient te worden voor bijzondere kosten;
 - h. Draagkrachtperiode: de periode waarover de financiële draagkracht van een betrokken persoon wordt vastgesteld;
 - i. Inkomen: inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de wet;
 - j. IOAW: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
 - k. IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
 - l. Vermogen: vermogen zoals bedoeld in artikel 34 van de wet;
 - m. Voorliggende voorziening: de voorziening als bedoeld in artikel 5 onder e en artikel 15 van de wet.
 - n. Instelling: inrichting als bedoeld in artikel 1 onderdeel f van de wet.

Artikel 2 Afwegingskader

1. Bij het leveren van maatwerk is het de bedoeling om aan te sluiten bij wat de betrokken persoon nodig heeft om verder te komen. Het is daarom van belang om te starten bij de betrokken persoon en de wet te gebruiken als instrument bij het ondersteunen van de betrokken persoon. De onderstaande stappen kunnen hierbij helpen:
 - a. Situatieschets
 - b. Wat wil de betrokken persoon bereiken? / Wat wil de medewerker met de betrokken persoon bereiken?
 - c. Is de Participatiewet de juiste wet?
 - d. (On)mogelijkheden
 - e. Wettelijke regels
2. De zeer dringende redenen zoals beschreven in artikel 16 van de wet kunnen ruimer worden begrepen met behulp van het in lid 1 beschreven stappenplan voor maatwerk.

Artikel 3 Aanvraag en recht op bijzondere bijstand

1. Betrokken personen kunnen een aanvraag bijzondere bijstand bij Fijnder indienen via een daartoe door het Dagelijks Bestuur vastgesteld aanvraagformulier.
2. Het Dagelijks Bestuur kan besluiten het recht op bijzondere bijstand in bijzondere situaties ambtshalve vast te stellen.
3. Een inwoner heeft recht op bijzondere bijstand wanneer hij in de gemeente Berkelland woont, 21 jaar of ouder is en een inkomen heeft dat gelijk is aan of minder dan 110% van de voor hem geldende bijstandsnorm en geen draagkracht heeft (zie hiervoor artikel 6 lid 2)
4. In afwijking van lid 3 wordt bij de kostendelersnorm uitgegaan van de geldende norm alsof het geen kostendeler is.
5. Jongeren van 18 tot en met 20 jaar kunnen, wanneer geen beroep gedaan kan worden op de ouderlijke onderhoudsplicht, in aanmerking komen voor bijzondere bijstand op grond van artikel 35 van de wet.

Artikel 4 Tijdstip van aanvragen en declareren

1. Binnen één maand nadat de bijzondere kosten worden gemaakt moet een aanvraag om bijzondere bijstand worden ingediend. Hierbij moet een bewijsstuk worden aangeleverd waarmee de bijzondere kosten worden aangetoond.
2. Het vorige lid is niet van toepassing op de kosten genoemd in artikel 17 van deze beleidsregels. Aanvragen voor duurzame gebruiksgoederen moeten worden gedaan voordat de kosten worden gemaakt. Een aanvraag om bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen kan bij acute situaties binnen één maand nadat de kosten worden gemaakt worden ingediend, mits er een bewijsstuk van een erkend reparateur kan worden overhandigd dat reparatie niet mogelijk of wenselijk is.
3. In afwijking van lid 1 wordt de bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten toegekend vanaf maximaal zes maanden vóór de datum van de nota voor de bewindvoeringskosten, beginnend op de eerste dag van de maand.
4. De kosten voor bijzondere bijstand dienen binnen zes maanden na toekenningsdatum gedeclareerd te worden. De kosten voor duurzame gebruiksgoederen dienen binnen drie maanden na toekenning te worden gedeclareerd.

Artikel 5 Vaststellen maandinkomen

1. Het inkomen wordt vastgesteld met toepassing van artikel 31 van de wet.
2. Als maandinkomen wordt gezien het inkomen over de maand waarin de kosten voor het eerst zijn gemaakt.
3. Bij wisselende inkomsten wordt voor het vaststellen van het maandinkomen het gemiddelde genomen van het inkomen over de maand waarin de kosten zijn gemaakt en de onmiddellijk daaraan voorafgaande twee maanden.
4. De huurtoeslag wordt ten gunste voor de inwoner voor de draagkrachtberekening meegenomen.
5. Bij de berekening van de draagkracht worden noodzakelijke (wettelijke) betalingsverplichtingen zoals alimentatie, eigen bijdrage Wet langdurige zorg of andere noodzakelijke betalingsverplichtingen in de berekening van het inkomen ten gunste van de inwoner meegenomen.
6. Het deel van het inkomen waar beslag op ligt wordt niet meegerekend bij de vaststelling van de draagkracht.

Artikel 6 Draagkracht

1. De draagkracht wordt vastgesteld op basis van het inkomen en het vermogen.
2. Vermogen anders dan het vrij te laten vermogen als bedoeld in artikel 34, lid 2, sub a, b en d van de wet wordt voor de vaststelling van de draagkracht volledig meegenomen.
3. De waarde van een auto en/of een ander voertuig dat eigendom is van de betrokken persoon met een gezamenlijke waarde van boven de € 7.000,- wordt toegerekend aan het vermogen.
4. De individuele inkomensvoet en de individuele studietoelage worden voor de beoordeling van de draagkracht niet meegenomen.
5. Als de betrokken persoon zich in de voorbereidende fase bevindt of is toegelaten tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP) of een minnelijk schuldregelingstraject volgt, wordt tijdens de fase van voorbereiding en gedurende een periode van 18 maanden vanaf de start van de toelating tot de WSNP of het schuldregelingstraject ervan uitgegaan dat er geen draagkracht aanwezig is.

Artikel 7 Draagkrachtpercentages

1. Tot een inkomen van 110% van de geldende bijstandsnorm is er geen draagkracht. Voor het inkomen tot € 125,- daarboven geldt een draagkracht van 20%. Voor inkomens meer dan 110% van de geldende bijstandsnorm + € 125,- geldt een draagkracht van 50% van het netto meerinkomen (hierbij wordt gerekend met inkomen en bijstandsnorm inclusief vakantietoelage).

2. Bij de woonkostentoeslag wordt de draagkracht vastgesteld op 100% van het netto-inkomen boven de voor betrokkene geldende bijstandsnorm.
3. De draagkracht wordt in één keer verrekend tenzij het gaat om periodieke kosten. Dan wordt de draagkracht per maand verrekend.

Artikel 8 Draagkrachtperiode

1. Tijdens de periode dat de betrokken persoon enkel een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ, heeft men geen draagkracht, op voorwaarde dat het vermogen niet hoger is dan het vermogen dat wordt vrijgelaten op grond van de Participatiewet. Dit geldt ook voor een uitkering op grond van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen.
2. Voor personen met enkel een uitkering op grond van de Algemene Oudersdoms Wet, Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) en Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en de Wet Werk en Arbeidsondersteuning Jonggehandicapten (Wajong), wordt de draagkracht, voor een periode van drie jaar vastgesteld.
3. De draagkracht voor aanvragen anders dan de inkomsten zoals beschreven in lid 1 en 2 zoals inkomen uit werk of een gedeeltelijke uitkering, wordt vastgesteld voor een periode van één jaar, beginnende op de eerste dag van de maand waarin de bijstandsaanvraag wordt ingediend.

Artikel 9 Opnieuw vaststellen van de draagkracht

1. Een eenmaal vastgestelde draagkracht staat vast voor de hele draagkrachtperiode. De draagkracht wordt binnen de vastgestelde periode opnieuw bepaald, als een wijziging van de omstandigheden (zoals gezinssamenstelling/inkomen) daar aanleiding voor geeft.
2. Rechthebbenden zijn verplicht, zoals beschreven in artikel 17 lid 1 van de Participatiewet, zelf wijzigingen in het inkomen en/of vermogen door te geven.

Artikel 10 Ingangsdatum periodieke bijzondere bijstand

1. De periodieke bijzondere bijstand gaat in per datum aanvraag.
2. Als de kosten op dat moment nog niet verschuldigd zijn, gaat de bijstand in per datum waarop de kosten gemaakt worden.

Artikel 11 Kostensoorten

Er bestaat geen volledige lijst van bijzondere kostensoorten. De bijzondere kosten komen voort uit de bijzondere omstandigheden. Er zijn enkele kostensoorten die nadere inkadering noodzakelijk maken.

Artikel 12 Bijzondere bijstand aan jongeren van 18 tot en met 20 jaar voor levensonderhoud

1. Een persoon van 18, 19 of 20 jaar die in een instelling verblijft heeft recht op bijzondere bijstand voor zijn noodzakelijke kosten van het bestaan en deze persoon voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders, omdat;
 - a. De middelen van de ouders daartoe niet voldoende zijn, of;
 - b. De ouders van de persoon met reden niet aan hun onderhoudsplicht kunnen voldoen.
2. Voor de jongere bedoeld in lid 1 sub a en b geldt de inrichtingsnorm exclusief vakantietoeslag.

Artikel 13 Bijzondere bijstand voor woonkosten

1. Heeft de betrokken persoon recht op huurtoeslag maar is deze huurtoeslag ontoereikend om de noodzakelijke woonkosten te dekken, en bewoont de betrokken persoon een woning/woonwagen waarvoor huurtoeslag kan worden aangevraagd op grond van de Wet op de huurtoeslag, dan kan een aanvullende woonkostentoeslag worden gegeven ter hoogte van het verschil tussen de noodzakelijke woonkosten en de op basis van de actuele wettelijke systematiek berekende huurtoeslag.
De woonkostentoeslag wordt verstrekt voor maximaal 12 maanden, tenzij op grond van een individuele beoordeling verlenging noodzakelijk wordt geacht.
2. Bij de vaststelling/berekening wordt uitgegaan van de actuele wettelijke berekeningsmethode huurtoeslag (zoals deze geldt vanaf 1 januari 2026), waarbij de toeslag wordt gebaseerd op de kale huur tot de toepasselijke normhuur en waarbij servicekosten niet langer meetellen.

De berekende woonkostentoeslag geldt ook voor bewoners van een eigen huis die behoefte hebben aan bijstand. Voor hen geldt dat hypotheekrenteaftrek en andere relevante fiscale tegemoetkomingen worden beschouwd als voorliggende voorzieningen, voor zover deze toereikend zijn om in de noodzakelijke woonkosten te voorzien.

Dat betekent dat daarmee rekening wordt gehouden bij het bepalen van de hoogte van de woonkostentoeslag. Rechthebbenden met een eigen woning kunnen eveneens recht hebben op woonkostentoeslag indien de voorliggende voorzieningen ontoereikend zijn.

Artikel 14 Verhuisvoorwaarde

1. Aan de verstrekking van de woonkostentoeslag wordt de voorwaarde verbonden dat binnen 12 maanden na aanvang van de woonkostentoeslag de betrokken persoon dient te verhuizen naar passende en duurzaam betaalbare woonruimte. Dit betreft woonruimte waarvan de woonlasten (huur of lasten eigen woning) naar het oordeel van het college in redelijke verhouding staan tot het inkomen en de omstandigheden van de betrokken persoon, waarbij wordt aangesloten bij de normhuur en systematiek van de Wet op de huurtoeslag (2026).
2. Zolang de woonkostentoeslag betaald wordt uit de ruimte binnen de krediethypotheek wordt geen verhuisverplichting opgelegd.
3. Als een verhuisvoorwaarde is opgelegd en de betrokken persoon verhuist verwijtbaar niet, dan vervalt het recht op bijzondere bijstand in de woonkosten.
4. Heeft men ondanks aantoonbare serieuze pogingen, of op grond van dringende individuele omstandigheden niet kunnen verhuizen naar passende woonruimte, dan kan de bijzondere bijstand voor de woonkosten na individuele beoordeling opnieuw met één termijn van 12 maanden worden verlengd.
5. Als de krediethypotheek volledig is benut en de woonlasten blijvend niet passend zijn in verhouding tot inkomen en normhuur, dan wordt alsnog een verhuisverplichting opgelegd.
6. Aan betrokken personen aan wie een verhuisverplichting is opgelegd kan zo nodig bijstand (om niet) worden verleend in de noodzakelijke kosten van verhuizing (transport) en redelijke kosten van stoffering of herinrichting (rekening houdend met de reserveringscapaciteit vanaf het moment dat men op de hoogte was van de noodzaak om te verhuizen).
7. De mogelijke vergoeding van de kosten van stoffering of herinrichting wordt alleen verstrekt indien betrokkene binnen het werkgebied van Fijnder verhuist.
8. Verhuist men naar een plaats buiten het werkgebied van Fijnder dan is de gemeente waar men gaat wonen de aangewezen gemeente om een vergoeding aan te vragen. Dit geldt niet voor de transportkosten. Hiervoor kan ook bij vertrek buiten het werkgebied van Fijnder bijzondere bijstand worden aangevraagd.

Artikel 15 Bijzondere bijstand voor rente- en aflossingsverplichtingen

1. Als de betrokken persoon een naar het oordeel van het Dagelijks Bestuur noodzakelijke lening heeft afgesloten en om redenen niet kan voldoen aan de rente- en aflossingsverplichtingen is bijzondere bijstand mogelijk als aanvulling op de aanwezige aflossingscapaciteit.
2. Het aflossingsbedrag voor het terugbetalen van een lening, met uitzondering van vorderingen ontstaan als gevolg van schending van de inlichtingenplicht, wordt bij uitkeringsgerechtigden en bij betrokken personen die uitstromen naar werk, op 5% van de toepasselijke netto grondslag of uitkering vastgesteld. Dit aflossingsbedrag mag echter nooit hoger zijn dan het verschil tussen de (bijstands-)norm en de beslagvrije voet bedoeld in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.
3. De in lid 1 bedoelde bijzondere bijstand wordt verstrekt gedurende maximaal 36 maanden.
4. Voor noodzakelijke bijzondere kosten, die ontstaan tijdens de periode waarin een lening wordt afgelost, wordt bijstand om niet verstrekt.

Artikel 16 Bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen

1. Duurzame gebruiksgoederen behoren tot de algemene kosten van levensonderhoud en moeten uit het inkomen worden betaald. Daarvoor moet worden gereserveerd of geleend.
2. Als een betrokken persoon niet in staat is geweest te reserveren wegens bijzondere omstandigheden zoals opgenomen in artikel 35, lid 1 van de wet en het om noodzakelijke gebruiksgoederen gaat en er geen sprake is van verwijtbaarheid, kan bijzondere bijstand worden verstrekt in de vorm van borgstelling voor een lening bij de Stadsbank. In bijzondere gevallen kan de bijstand om niet worden verstrekt of in combinatie met de borgstelling.
3. Als uitzondering op lid 2 geldt dat de Stadsbank niet als een voorliggende voorziening geldt wanneer de aanvrager langer dan 3 jaar een inkomen ontvangt dat niet hoger is dan 110% van de voor hem geldende bijstandsnorm.
4. Voor de bepaling van de maximale hoogte van de vergoeding wordt gebruik gemaakt van de prijzengids van het NIBUD, waarbij in het geval van volledige woninginrichting 50% van de opgenomen prijzen als leidraad wordt genomen.
5. Bij de vaststelling van de hoogte van de bijstand voor duurzame gebruiksgoederen worden ook gebruikte goederen met een garantiebepaling als een passende oplossing gezien.

6. Het vaststellen of het nodig is en het leveren van een oplossing gebeurt met toepassing van artikel 2 van deze beleidsregels.

Artikel 17 Duurzame gebruiksgoederen

1. Bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen wordt verstrekt voor de noodzakelijke vervanging van de onderstaande goederen:
 - Wasmachine;
 - Diepvries;
 - Magnetron;
 - Koelkast;
 - Kooktoestel of gasfornuis;
 - Bedmatras (1- of 2-persoons);
 - Stofzuiger.
2. Is vervanging niet nodig dan kan bijzondere bijstand worden verstrekt voor de kosten van reparatie. De reparatiekosten moeten in verhouding staan tot de waarde van het duurzame gebruiksgoed.
3. Niet genoemde duurzame gebruiksgoederen komen in het algemeen niet voor bijzondere bijstandsverlening in aanmerking.

Artikel 18 Woninginrichting

1. Kosten verbonden aan het inrichten van een woning vallen onder de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en komen eigenlijk niet in aanmerking voor bijstand. Deze moet de betrokken persoon bekostigen door reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Wordt er bijstand verstrekt voor woninginrichting dan wordt de bijstand voor de duurzame gebruiksgoederen verstrekt in de vorm van een leenbijstand.
2. Inwoners die voor het eerst zelfstandig woonruimte betrekken hebben geen recht op (leen)bijstand voor woninginrichting. Dit geldt niet voor inwoners die in het kader van de taakstelling huisvesting statushouders een woning betrekken.
3. Aan het verstrekken van leenbijstand zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - i. De noodzaak wordt individueel beoordeeld en getoetst;
 - ii. Per huishouden wordt eenmalig tot een maximumbedrag leenbijstand verstrekt, hiertoe behoort ook de bijstand die door een andere gemeente is verstrekt.
4. De kosten van verf en behang worden tot de inrichtingskosten gerekend.
5. Of de aanvrager de verstrekte bijstand daadwerkelijk besteedt aan de voor de inrichting noodzakelijke kosten wordt gecontroleerd aan de hand van nota's.
6. Om de woninginrichting te kunnen betalen, kan de bijstand in de vorm van voorschotten worden gegeven.

Artikel 19 Vergoeding voor maaltijdvoorziening

1. De betrokken persoon die aangewezen is op een (warme) maaltijdvoorziening omdat hij/zij daar zelf om redenen niet in kan voorzien, komt in aanmerking voor een tegemoetkoming in de kosten van één warme maaltijd per dag.
2. De hoogte van de bijzondere bijstand wordt als volgt bepaald: de prijs van de (warme) maaltijdvoorziening onder aftrek van de gemiddelde kosten per dag van een warme maaltijd volgens de Nibud-prijsengids. De uitkomst is het bedrag van de vergoeding per dag.
3. De bijstand voor de maaltijd bedoeld in lid 2 is na aftrek van de jaarlijks aan te passen eigen bijdrage maximaal € 6,- per persoon per dag.
4. De eigen bijdrage zoals bedoeld in lid 3 wordt ieder kalenderjaar aangepast op basis van de NIBUD-prijsengids.
5. Bezorgkosten en fooien worden niet vergoed.
6. De bepaling van de noodzaak en het voorzien in een oplossing gebeurt met toepassing van artikel 2 van deze beleidsregels.

Artikel 20 Vergoeding voor vervoerskosten

1. Reiskosten behoren tot de algemene noodzakelijke kosten van bestaan. Als er sprake is van noodzakelijke reiskosten als gevolg van bijzondere omstandigheden, kan er recht op bijzondere bijstand bestaan.
2. De vergoeding wordt gebaseerd op de meest adequate vorm van vervoer. Hierbij wordt aangesloten bij de actuele belastingvrije kilometervergoeding.
3. De betrokken persoon die een Wmo-indicatie heeft, krijgt de mogelijkheid om een vergoeding voor de taxipas van Zoov aan te vragen.
4. Vanuit de bijzondere bijstand wordt een vergoeding verstrekt voor de kosten van de Zoov-pas die bij betrokken persoon in rekening worden gebracht.

Artikel 21 Hardheidsclausule

1. In gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien beslist het Dagelijks Bestuur van Fijnder.
2. Het Dagelijks Bestuur van Fijnder kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels, als toepassing daarvan tot ongewenste situaties leidt.

Artikel 22. Overgangsrecht

1. In geval van toekenning van bijzondere bijstand vóór de inwerkingtreding van deze beleidsregels aan pensioengerechtigden (Algemene Ouderdoms Wet (AOW-leeftijd), voor cliënten met een uitkering op grond van de Participatiewet, Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) en Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en de Wet Werk en Arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong), blijven in geval van overschrijding van de toegestane vermogens- en inkomensgrens de genoemde toegekende rechten op bijzondere bijstand ongewijzigd gedurende de eerste vier maanden na inwerkingtreding van deze beleidsregels.
2. In geval van overschrijding van de toegestane vermogens- en inkomensgrens van de in het eerste lid genoemde uitkeringsgerechtigden wordt het recht op bijzondere bijstand ingetrokken en beëindigd met ingang van 1 mei 2026.

Artikel 23 Citeertitel en inwerkingtreding

Deze beleidsregels worden aangehaald als 'Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Berkelland 2026'. Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 januari 2026. Vanaf dat moment vervallen de eerder vastgestelde 'Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Berkelland 2025'.

Aldus besloten in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van Fijnder, gehouden op 22 december 2025.

De voorzitter,

E.S.F. Schepers-Janssen

De secretaris,

T.A. Beijer